

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
TOREK
19. SEPT.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 69 (2492)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
3000 din.
P. b. b.

Jubilejno obirsko pisateljsko srečanje

Prihodnji petek, soboto in nedeljo se bodo na Obirskem spet srečali pisatelji in pisateljice narodnih skupnosti iz Avstrije, Italije, Jugoslavije in Nemške demokratične republike. Srečanje, ki ga organizirata Slovenska prosvetna zveza in Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji, bo tokrat že 10. po vrsti. Zbrani književniki bodo obravnavali temo „Pomen otroške in mladinske književnosti za narodne skupnosti“. Ob tej priložnosti bo SPZ razglasila tudi rezultat razpisnega literarnega natečaja. Več na 6. strani.

Inflacija pri 900%!

Po podatkih zveznega Zavoda za statistiko v Beogradu je inflacija v Jugoslaviji meseca avgusta dosegla 893,8 odstotka. Življenjski stroški pa so naraščali za malenkost počasneje in sicer za 868,3 odstotka. Pozitivna pa je vest, da se je industrijska proizvodnja povisala za 2,4 odstotka.

Dan evropskih narodnostnih skupnosti

Celovec je bil v soboto prizorišče „Dneva evropskih narodnostnih skupnosti“ gibanja Panevropa. Dopolodne sta predavala dr. Suppan in dr. Habsburg, na popoldanskem forumu pa so sodelovali tudi predstavniki koroških Slovencev. Na sporedu je bilo tudi kulturno srečanje, katero je sooblikovala tudi folklorna skupina iz Globasnice (slika). Več o prireditvi na 3. strani.

Slovenija noče popustiti v boju za večjo suverenost

Predsedstvo SFRJ je konec preteklega tedna v Beogradu obravnavalo delovno besedilo dopolnil k slovenski ustavi ter mnenja in opozorila pristojnostnih zveznih organov in strokovnjakov.

Predsedstvo je ob tem izrazilo zaskrbljenost zaradi negativnih posledic, ki bi jih utegnili povzročiti sprejetje nespremenjenih amandmajev, saj so po mnenju predsedstva SFRJ nekatere formulacije v nasprotju z določili jugoslovanske ustave.

Gre predvsem za dopolnila, ki se nanašajo na pristojnost predsedstva pri uvedbi izrednega stanja, in tista v zvezi s pravico do odcepitve Slovenije od Jugoslavije.

V Sloveniji je že samo dejstvo, da se je predsedstvo države lotilo predlaganih sprememb v slovenski ustavi, povzročilo nerazumevanje in negativno kritiko vse do najvišjih družbenopolitičnih gremijev, saj predsedstvo SFRJ pri globokosežnih spremembah srbske ustave ni na-

pravilo takšnega koraka. Nadalje so v republiki Sloveniji mnenja, da ne more biti tako, da Beograd diktira kaj smejo oz. ne smejo vsebovati republiške ustave, temveč da mora biti pot obratna, to se pravi, da se iz republiških ustav izdelava ustava federacije, ki mora upoštevati izdelane in v republikah sprejete ustave.

Zadnja beseda v boju Slovenije za svojo novo ustavo še ni padla, toda seja predsedstva SFRJ o predlaganih spre-

membah v slovenski ustavi je brez dvoma ohladila klimo med Ljubljano in Beogradom.

Tako je predsednik Republiške konference SZDL Slovenije, Jože Smole, v soboto na slovesnosti ob otvoritvi nove osnovne šole pri Ormožu že odgovoril na očitke predsedstva SFRJ in poudaril, da Slovenija od svojih stališč o slovenski suverenosti in državnosti ne bo odstopila in da ne bo popustila pod pritiskom!

„Jadranska pobuda“

Po srečanju med šefom jugoslovanske vlade, Antejem Markovićem, in italijanskim premierom Giuliom Andreottijem v nedeljo v Umagu so objavili izjavo z naslovom „Jadranska pobuda“. Gre za listino o razširitvi sodelovanja med državama pri varstvu jadranskega morja oz. okolja, pri turizmu, v vprašanih prometih ter na drugih področjih. Pred srečanjem šefov vlad je zastopstvo italijanske manjšine v Istri pozdravilo srečanje v Umagu in izrazilo upanje, da bo tudi narodnostno vprašanje na dnevnem redu razgovora.

Še do jutri: prijave k slovenščini!

Omogočite vašim otrokom, da se bodo učili tudi v slovenskem jeziku – materinščini in jih prijavite k dvojezičnemu pouku. Tudi po novi ureditvi šolskega zakona ne smemo obupati in si moramo prizadevati, da se bodo naši otroci čim boljše naučili slovenščine. S tem jim posredujemo temeljito znanje slovenskega jezika, hkrati pa se stopnjujejo otrokove možnosti za poznejši poklic, kajti dva je več kot ena. Znanje več jezikov olajša otroku razumevanje sveta in razširja obzorje. Prijave k dvojezičnemu pouku so možne še do jutri, dne 20. septembra, na vseh dvojezičnih šolah ter na privatni dvojezični šoli v Celovcu.

Blokada avstrijske meje!

Italijanski špediterji so tudi včeraj nadaljevali z blokado avstrijskih mejnih prehodov Brenner, Reschen, Sillian in Vrata, da bi na ta način izsilili od Avstrije več tovarnjaških prestopnic za italijanska prevozna podjetja.

Kot je avstrijska televizija v nedeljo poročala, so italijanski velešpediterji z denarjem „kupili“ tudi majhne prevoznike, da so lahko izvedli blokado na avstrijsko-italijanskih mejnih prehodih.

Avstrijski minister za pro-

met, Streicher, pa je po razgovoru s svojim italijanskim kolegom na Dunaju izjavil, da Avstrija ne bo popustila, saj najbolj trpi zaradi tovarnega tranzita med severom in jugom.

Slika: Eggenberger

„Najprej poprava škode!“

Tajnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, dr. Marjan Sturm, je v soboto v Celovcu na panevropskem dnevu narodnostnih skupnosti zavzel stališče do diskusije o udeležbi koroških Slovencev pri 70. obletnici koroškega plebiscita, ki bo prihodnje leto. Pri tem je Sturm spomnil poslušalce na izjavo koroške deželne vlade iz leta 1920, v kateri je le-ta zagotovila koroškim Slovincem kot narodnostni skupnosti zaščito njene identitete in kulture. Poudaril je, da je Koroška dolžna, da koroškim Slovincem najprej popravi narejeno škodo ter da bodo koroški Slovenci šele potem pripravljeni govoriti o udeležbi pri plebiscitnih proslavah.

**HEUTE
IM**

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Obmann Fric Kumer ist zurückgetreten

Der langjährige Obmann des Klubs slowenischer Gemeinderäte und Bleiburger Stadtrat Fric Kumer hat seine Obmann-Funktion beim Klub slowenischer Gemeinderäte zurückgelegt. Wie in einer Presseaussendung des Klubs betont wird, hat Kumer sein Mandat zurückgelegt, weil die Arbeit des Klubs „durch Eingriffe von außen“ gestört worden sei.

SJ für besseres Verhältnis zu Kärntner Slowenen

Der Vorsitzende der Sozialistischen Jugend Kärntens, Andreas Scherwitzl, sprach sich im Rahmen einer Pressekonferenz in Klagenfurt für ein besseres Verhältnis der Landes-SPÖ zur slowenischen Minderheit aus. Er meinte in diesem Zusammenhang, daß die Landespartei konkreter auf die Probleme und Forderungen der Kärntner Slowenen eingehen sollte.

Vilenica '89

Der diesjährige internationale Literaturpreis Vilenica '89 wurde dem tschechischen Dichter Jan Skácel zuerkannt. Die feierliche Verleihung fand am vergangenen Samstag in der Karstgrotte Vilenica statt. Vorher wurde der Preis „Kristal Vilenica“ der Schriftstellerin Dubrovka Ugrešić aus Zagreb im Rahmen einer internationalen Literaturmatinee in der Galerie Lojze Spacal in Stanijel verliehen.

Bei dieser Gelegenheit wurden Bücher vom vorherigen Vilenicapreisträger Handke und Esterhazy in slowenischer Übersetzung vorgestellt. An den Feierlichkeiten nahmen 160 Autoren aus verschiedenen europäischen Ländern teil.

An den Buchpräsentationen beteiligten sich auch die slowenischen Verlage Drava, Hermagoras und Wieser aus Klagenfurt.

Die interimistische Führung des Klubs hat Mag. Peter Waldhauser (Volilna skupnost Borovlje/Wahlgemeinschaft Ferlach) übernommen. In den kommenden Wochen wird es zu Aussprachen der neuen Klubführung mit den beiden Zentralorganisationen kommen, danach ist an die Einberufung einer Vollversammlung gedacht.

Kulturfestival der Jugend in Klagenfurt

Vom 21. bis 24. September findet in Klagenfurt ein „Jugend-Kultur-Festival“ statt, dessen Schwerpunkte ein Seminar zum Thema „Die Jugend sucht ihr Gesicht“, Bühnen- und Filmvorführungen, Exkursionen sowie Roundtable-Gespräche (u. a. mit LH Haider) sind. Der heutigen Ausgabe des „Slovenski vestnik“ ist das genaue Programm des Festivals, welches von der Initiativgruppe „Slovensčina, moj jezik“ vorbereitet und den beiden zentralen Kulturorganisationen der Kärntner Slowenen sowie der Slowenischen katholischen Jugend gemeinsam veranstaltet wird, beigelegt.

Inflationsrate in Jugoslawien: 900%!

Die Inflationsrate in Jugoslawien ist nach Angaben des Statistischen Zentralamtes in Belgrad Ende August auf 896 Prozent angestiegen. Bis Ende des Jahres 1989 wird nach den nach wie vor gültigen Prognosen der Wirtschaftsexperten eine Inflationsrate von über 1000 Prozent erwartet. Positiv waren einzig die Zuwachsraten in der industriellen Produktion (plus 2 Prozent) und auf dem Sektor des Exportes von jugoslawischen Waren und Gütern (plus 6,4 Prozent).

Pomagajmo!

SPD „DANICA“ zbira sredstva prizadetim ob neurju in poplavi občine Šentjur pri Celju.

Slovensko prosvetno društvo „DANICA“ v Šentprimozu in moški pevski zbor „Zbor skladateljev Ipavcev“ v Šentjurju pri Celju sta že vrsto let pobratena. Prve stike so navezali mladinci. Mladina iz Šentjurja je pred 11 leti prišla pomagat graditi Kulturni dom v Šentprimozu. Od takrat naprej se kulturniki in mladinci redno srečujejo.

19. avgustapozno popoldne je grozno neurje s poplavo (četrti in najhujše) prizadelo območje Šentjurja. Poplavilo je več vast, odtrgali so se plazovi, ki so odnesli mostove in ceste, porušili stanovanjske hiše ter uničili vse poljske pridelke. Skupna

škoda je ogromna (okoli 50 milijonov šil.). Brez širše pomoči je ne bo možno popraviti. Pomoč iz nekaterih krajev že prihaja, saj je po Sloveniji stekla akcija za pomoč prizadetim občine Šentjur in Laško.

Tudi naše društvo se je odločilo za zbiranje sredstev za reševanje in odpravo posledic te hude naravne katastrofe. Potrudili se bomo, da bomo zbrali čimveč sredstev.

Zato se obračamo s prošnjo za podporo tudi na vas, na tebe!

V ta namen smo odprli konto pri Posojilnici Škocijan BLZ 39104 šte. konta 4111753 – SPD „Danica“.

Prvi del zbiralne akcije bi radi zaključili konec septembra.

Hvala!
Odbor SPD „Danica“

„Obžalujemo ta korak“

... je dejal tajnik ZSO, dr. Marjan Sturm o odstopu predsednika KSOO Frica Kumra. Kumer je v vsem svojem delovanju imel pred očmi dobrobit slovenske narodnostne skupnosti. Zato je redno iskal sodelovanje z vsemi koroškimi Slovenci neglede na idejnopolično in ideološko opredeljenost, je dejal v izjavi za tisk tajnik ZSO. Poudaril je tudi, da je odstop Frica Kumra hud udarec za komunalno politiko koroških Slovencev.

„Čeprav je bila Kumrova politična širina nekaterim trn v peti, smo prepričani, da je bila taškná politika v celoti v interesu slovenske narodnostne skupnosti. V tem smislu se bo Kumer tudi v bodoče udeleževal v korist koroških Slovencev. Za njegovo delo v okviru KSOO pa mu velja iskrena hvala“, je zapisano v izjavi tajnika ZSO dr. Marjana Sturma.

„Mlada KEL“ k odstopu Frica Kumra

Predsedstvo „Mlade KEL“ je na svoji zadnji seji z začudenjem vzelo na znanje odstop predsednika KSOO Frica Kumra. „Mlada KEL obžaluje odstop še prav posebno zato, ker zagovarja prizadevnost Frica Kumra za enotnost v naši slovenski narodni skupnosti in za samostojno politično nastopanje po naših občinah“, je rečeno v tiskovni izjavi.

Zato Mlada KEL z vso odločnostjo zahteva, da bodo vsi tisti, ki so odgovorni za tako imenovano „poseganje v delo KSOO“ in s tem tudi za odstop Frica Kumra, z vso odločnostjo izvedli iz tega personalne in vsebinske konsekvence.

Za boljši odnos do manjšine!

„Trenutna oblika narodnostne politike stranke za mlade socialiste ni zadovoljiva“, je poudaril Scherwitzl, ki je tudi na drugih področjih zahteval od svoje stranke večjo borbenost nasproti politiki svobodnjaške in ljudske stranke.

Na prvi pogled bi bili z uspehi avstrijskega gospodarstva v prvem polletju 1989 lahko zadovoljni: izvoz se je povečal za 15,5%. Toda hkrati je tudi uvoz narasel za 19%. Primerjave pokažejo, da so bile druge države pri izvozu uspešnejše, pa tudi naslednje bi naj gospodarstvenikom dalo misliti: čeprav je naša vlada obsedena z „evropsko evforijo“, je prav delež izvoza na razviti zahodnoevropski trg nazadoval, medtem ko se je delež izvoza v

vzhodno Evropo povečal.

S to kritično ugotovitvijo nočem reči, da je izvoz v socialistične države manj vreden – nasprotno. Za nevtralnó Avstrijo je pomembno, da ima dobre gospodar-

KOMENTAR

dr. KRISTIJANA SCHELLANDRA

usmerjenimi državami vzhodne Evrope.

Toda stagnacija izvoza v visoko razvite

S STARIMI KLOBUKI ZAOSTAJANJE ZA EVROPO

ske odnose z obema gospodarstvenima sistemoma. Posebno razveseljivo je pozitiven razvoj odnosov z reformsko

zapadne države nas opozarja na to, da Avstriji še ni uspelo doseči zadovoljive konkurenčnosti pri proizvodih z

najvišjim tehnološkim nivojem. Kar morda pomeni za dvajset in več let tehnološke zaostale vzhodnoevropske dežele velik napredek, je lahko za Zahodno Nemčijo, Japonsko ali ZDA že star klobuk.

Čeprav je pri nas veliko govora o „evropski zrelosti“, smo pri internacionalizaciji gospodarstva za razvitiimi še vedno precej zadaj. Dokler gre tradicionalnim podjetjem brez večjih naporov kolikor toliko dobro, jim ni

bogve koliko do modernizacije struktur. Pod pojmom „privatizacija“ pa si nekateri konservativni politiki prej predstavljajo razkosanje in poceni nakup uspešnih podzavljanih podjetij kot pa odpravo političnih posegov in birokratskih ovir. To in pa strukturnopolitičen koncept, ki omogoča visoko kvaliteto in uvaja napredne tehnološke pristope, je pogoj za doseganje evropske zrelosti, ne samo verbalno, temveč tudi na področju zunanjetrgovinske stvarnosti.

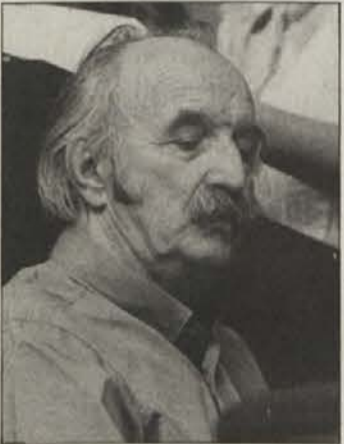
Publika je z zanimanjem poslušala referate predavateljev in forumsko diskusijo.

Univ. docent dr. Arnold Suppan, Korošec na Dunaju

Dr. Otto Habsburg, sin zadnjega avstrijskega cesarja in član evropskega parlamenta

Prof. Janko Messner, pisatelj iz Celovca

Šolski zakon bo še dolgo v središču avstrijske javnosti!

Koroška skupina Pan-evropa je v soboto v Celovcu, glavnem mestu Koroške, priredila „Dan narodnostnih skupnosti“, ki je privabil veliko obiskovalcev in pritegnil veliko pozornosti poročevalcev časopisov, radia in televizije. Vzrok za veliko zanimanje sta bila brez dvoma referata univ. docenta dr. Arnolda Suppana, ki je kritično ocenil zgodovino Slovencev (in Nemcev) na Koroškem, in dr. Otto Habsburga, člana evropskega parlamenta v Strasbourgu, ter forumska diskusija, ki se je lotila aktualnih vprašanj narodnostnih skupnosti v Srednji Evropi.

Dr. Otto Habsburg je v svojem referatu, kateremu je sledil močan aplavz, orisal nove tokove in poti k združenju Evrope in pri tem poudaril, da igra Srednja Evropa pri tem procesu pomembno vlogo in da nosi tudi precejšnji del odgovornosti. Član evropskega parlamenta se je zavzel posebno za majhne narode, majhne kulture in majhne jezike tega prostora in poudaril, da je za bodočnost neobhodno potrebno, da postane čimveč ljudi večjezičnih.

„Jezik je edini kapital za življenje“, je dejal dr. Habsburg in je pri tem priporočil za vsakega Evropejca trojezičnost. „Prvi jezik pa mora biti jezik neposrednjega sosedstva“, je poudaril dr. Habsburg.

Avstrija bi imela posebno

in pomembno vlogo prav pri snovanju evropskega prava za narodnostne skupnosti, je dejal dr. Habsburg in predlagal, da naj bi bil zastopan v drugi zbornici avstrijskega parlamenta (Bundesrat) vsaj po en član narodnostnih skupnosti, ki živijo v Avstriji.

Uvodni referat je imel univ. docent dr. Arnold Suppan z Dunaja, (rojen Korošec), ki je publiko uvodoma seznanil z zgodovino Slovencev na Koroškem preteklih 200 let, ki je bila po besedah zgodovinarja „zgodovina krčitve“. V referatu je zelo učinkovito prikazal, kakšni so pritiski na majhne narodnostne skupnosti (kakršen je bil pritisk na slovensko narodnostno skupnost na Koroškem).

Suppan je kritično pretresel razvoj šolstva in izrazil svoje prepričanje, da bo manjšinska šolska zakonodaja z dne 8. junija 1988 (ki predvideva tudi ločevanje otrok po jezikovnih in narodnostnih kriterijih op. ured.) še dolgo v središču avstrijske javnosti, saj se na tem primeru lahko presodi, kakšno je dejansko sožitje obeh narodov na Koroškem, je dejal univ. docent dr. Suppan.

Na popoldanski poldijski diskusiji so sodelovali trije koroški Slovenci in sicer dv. sv. dr. Valentin Inzko ter dv. sv. dr. Reginald Vospornik in pisatelj prof. Janko Messner, ki je na svoj znani lastni način prikazal današnjo Koroško v pravi luči.

OBZORNİK

Madžarska predlaga Avstriji in Jugoslaviji „Pas miru“

BUDIMPEŠTA. – Madžarska socialistična delavska stranka je vladi predlagala, da ponudi Jugoslaviji in Avstriji bolj poglobljeno dobrososedsko sodelovanje. Kot je poudaril predsednik stranke Rezsoe Nyers, gre za oblikovanje demilitariziranega območja, zmanjšanje vojaških izdatkov, ustanovitev skupnih znanstvenotehničnih parkov, tesnejše vezi na gospodarskem, kulturnem, turističnem, ekološkem in športnem področju.

V ta namen bo Madžarska enostransko umaknila napadalno orožje z meja z nevrščeno in nevtralnno sosedo najmanj 50 kilometrov v notranjost. Prvi korak bo odstranitev 200 tankov (ali 50 odstotkov) iz omenjenega območja do prihodnjega leta.

K vzajemnemu zaupanju bi

veliko prispevalo medsebojno obveščanje o številu in namestitvi enot, omejitvi manevrov in pošiljanje opazovalcev na vojaške vaje na drugi strani meje.

V primeru, da bosta Beograd in Dunaj pristala na 50-kilometrski „pas miru“, bi lahko v prihodnosti to območje še razširili, so poudarili v poročilu CK MSDP. Predložili so tudi ustanovitev brezcarinskih con, razširitev maloobmejnega prometa, odpiranje naravnih rezervatov in podobno.

Najvišji predstavniki treh držav naj bi se na tem območju sestajali vsaj enkrat letno, da bi tako sodelovanje dvignili še na višjo raven. S pobudo Budimpešte, je izjavil Nyers, so se jugoslovanski in avstrijski predstavniki načelno strinjali.

Romunski cariniki pretepli turiste

BUDIMPEŠTA. – Romunski cariniki so na nekem romunsko-madžarskem mejnem prehodu nekaj poljskih turistov tako pretepli, da so jih morali odpeljati v bolnišnico. Cariniki so najprej vsem Poljakom, ki so se pripeljali na mejo z vlakom, ukazali, da naj zapustijo vlak.

Vzeli so jim potne liste in jih pustili čakati. V tem času je vlak odpeljal, ko pa so potniki zahtevali pojasnilo, so cariniki z njimi fizično obračunali. Poljsko zunanje ministrstvo je pri pristojnih romunskih uradih že ostro protestiralo zaradi tega izgre-da.

Avstrijska pomoč Poljski

DUNAJ. – Avstrijska vlada je odobrila Poljski 22 milijonov šilingov pomoči v živilih. Pretekli teden je Poljsko obiskal tudi avstrijski namestnik kanclerja, dr. Riegler, ki se je med svojim obi-

skom srečal z novim predsednikom poljske vlade Mazowieckim in z voditeljem sindikalnega gibanja Solidarność Walenso. Avstrijskega politika je sprejel tudi kardinal Glomp.

Nova Gorica je praznovala

Nova Gorica, najmlajše jugoslovansko in s Celovcem pobrateno mesto, je v soboto praznovala svoj 42. rojstni dan.

Nova Gorica se je v tem času razvila v gospodarsko svobodno in kultur-

no središče, ki vzgledno sodeluje s sosednjo Italijo in z Avstrijo. Ob občinskem prazniku so odprli na mejnem prehodu Vrtojba novo carinsko cono Nova Gorica in proslavili 40. letnico podjetja Primex.

Štetje '91: Spet težave na J. Tirolskem?

Pri ljudskem štetju leta 1991 na Južnem Tirolskem morajo računati z novimi zapletmi. Že pri prejšnjem štetju leta 1981 so alternativci (med njimi tudi Slovenec Stanislav Zgaga) zagovarjali anonimno štetje in se upirali priznavalnemu principu, ki je upošteval le Italijane, Nemce in Ladince. Po poročnem

principu namreč prebivalci druge narodnosti ne dobijo mest v javnih službah in stanovanj iz socialnega sklada. Državni svet v Rimu je odločil, da „drugih“ ni mogoče izključevati iz principa sorazmernosti, verjetno bo za ureditev zadeve določil komisarja. Toda stranke se ne morejo sporazumeti.

Na podiju so podali svoje mnenje strokovnjaki, politiki in zastopniki narodnostnih skupnosti.

Spoštovane bralke, spoštovani bralci

Današnji številki Slovenskega vestnika je priložen spored prvega mladinskega festivala, ki bo od 21. do 24. septembra. Obiščite tudi Vi ta festival, ki ima široko kulturno-politično ponudbo!

slika: Fesl

6. do 8. oktobra: Slovenski vestnik vas vabi na Brione

Uredništvo Slovenskega vestnika tudi letos vabi na tridnevno potovanje z avtobusi in ladjo na prelepo istrsko obalo. Po izredno nizki in mikavni ceni smo ga pripravili skupno s potovalno agencijo Cartrans.

Peljali se bomo v Fažano, od tam pa na čudovito lepo otočje Brionov. Takoj po namestitvi v hotelu bo kosilo, zvečer po večerji pa zabava s hotelskim ansamblom. Naslednji dan, v soboto, bo po zajtrku izlet z ladjo okoli Brionov, otočja, ki slovi po svoji naravni lepoti, a tudi kot nekdanja letna rezidenca tovariša Tita.

Na to dobo polpretekle zgodovine spominja muzej, iz daljnih časov pa so se ohranile izkopenine. Polega vsega tega si v prostem času lahko ogledate še živalski vrt, ali se popeljete s kočijo po otoku. Seveda pa tudi ne bo manjkala gala večerja Vestnikovega hita.

VESTNIKOV HIT '89 pa stane po osebi samo 1.380 šilingov

(Doplačilo za enoposteljno sobo je 560 šilingov, za sobo A-kategorije pa 750 šilingov.)

Podrobnejše informacije vam nudi Slovenski vestnik (telefon: 0 463/514300-40), Tarviser StraÙe 16, Celovec.

Prijave sprejemajo Slovenski vestnik (glej zgoraj), Zveza slovenskih organizacij (telefon: 0 463/514300) in potovalna agencija Cartrans, Paulitschgasse 7, Celovec (telefon: 0 463/512680 ali 0 463/512825).

Rok prijave: 26. september 1989

CARTRANS

Paulitschgasse 7
A-9020 Klagenfurt/Celovec
telefon: 0 42 22 - 51 26 80
51 26 25
56 6 49
telex: 042-2787 istit
teletex: 232-3422390 cartran
Bankverbindung / bančna zveza:
Zveza slovenskih zdruÙ
Celovec / Klagenfurt
(BLZ 39100) Kto. 33456

Reisebüro Gesellschaft m.b.H.
turistična agencija

M L A D I N S K I K U L T U R N I F E S T I V A L

Mladina išče svoj obraz

S komedijo „Prihranjeni dolar“ se bo v četrtek zvečer (20.30) v Mladinskem domu pričel seminar slovenske mladine iz Koroške in Primorske, ki ga prireja SPZ in Zveza slovenskih kulturnih druÙtev v Italiji.

V petek in v soboto bo omejen krog mladine razpravljal z ljubljanskim mladinskim psihologom dr. Vinkom Škalarjem in tržaškim psihoanalitikom dr. Pavlom Fondo o iskanju mladinske in narodnostne identitete.

SLOVENCINA
JE MOJ K

Podroben spored
preberi na letaku,
ki je priložen
današnjemu časopisu.

Ekскурzije, srečanja in otvoritev festivala

bodo v soboto 23. 9. Mladi kmetje se bodo srečali v Pliberku, Zelenci s Koroškega in iz Slovenije bodo razpravljali na Rebrci, predstavniki Socialistične mladine Slovenije in Mlade KEL pa se bodo pogovarjali v Celovcu. Pred otvoritvijo festivala, ki bo v soboto, 23. 9. ob 16.00 pri vojvodskem prestolu pri Gospe Sveti, bo še ekscurzija v Deželni muzej Celovec, h knežjemu kamnu in na Krnski grad.

Vaški praznik v Šmihelu

Na Davidovem travniku v Šmihelu so imeli vaški praznik, da bi se ljudje po opravljenem delu zbrali in drug drugemu povedali, kako so se imeli čez leto.

Po pozdravu predsednika

KPD, Karla Grilca, je zapel zbor „Gorotan“ in igrali sta obe godbi na pihala. Medtem pa so se moški pomerili v „šnajcanju“ hlodov, ženske pa pri lupljenju krompirja.

Dihurjeva mama je poka-

zala, kako so včasih v Večni vasi prali ob potoku in videli smo tudi, kako se delajo brezove metle.

Nazadnje so še s pravim starim lejrskim vozom pobasali otavo.

Napeti dvoboji pri lupljenju „repice“ (slika zgoraj), Miha Golavčnik „šnajca“ najhitrejše (levo), Kristina pa se veseli uspešnega praznika.

Slika: Rullitz

Okoli 5000 ljudi se je zbralo na Rozalskem žegnanju na Hemi.

Rozalsko žegnanje na Hemi

Minulo sončno nedeljo se je ponovno potrdilo, da je Rozalsko žegnanje res praznik Podjune. Na tisoče ljudi iz vseh predelov Podjune je romalo na zgodovinski hrib. Ljudje obeh deželnih jezikov, stari in mladi, navadni občani

in politiki, vse se je zbralo na griču, ki je znan po rimskih in zgodnjekrščanskih izkopanih.

Ljudje so se udeležili cerkvenih obredov, „kramarji“ so prišli na svoj račun, zaživela je politična debata in

kramljanje, pod lipo pa je ponovno bila doma slovenska ljudska pesem. Stotine avtomobilov po strmih travnikih pa so nas spomnile na to, da smo kljub starim tradicijam v „modernih“ časih.

Slika: V. Wieser

Prigrizek na prostem.

Med udeleženci so bili tudi župani Sadjak (Globasnica 1. z l.), Pfeiffer (Dobrla vas, 3. z l.) in Posod (Žitara vas 4. z l.).

Za dobro voljo so skrbeli harmonikarji...

Z dvema jezikovno ločenima mašama na zgodovinskih tleh se je žegnanje začelo.

... in pevci, ki so pod zaščiteno lipo prepevali slovenske narodne pesmi.

Tožba proti hotelirju Maroltu

ŠKOCIJAN. – Vse stranke občinskega sveta v Škocijanu so se prejšnji ponedeljek na zadnji seji soglasno odločile za tožbo proti hotelirski družini Marolt. Občinski odborniki zahtevajo od njih, naj odstranijo tiste sedeže za goste, ki so jih protipravno zgradili v območju „Modre Lagune“ (Blaue Lagune) tako, da segajo nad jezero. Prav tako zahtevajo od Marolta premestitev vodomet, ki moti sosede, in odstranitev nasipov, ki segajo celo na občinsko zemljišče.

Na zadnji občinski seji so dokončno sklepali tudi o izvedbi del za cesto ob zahodnem bregu Klopinskega jezera; zgradili bodo pločnike, zožili cesto in uredili križišče blizu trgovine Rutar. Razen tega je bil sprejet še sklep za kanalizacijo v Grablji vasi; občani imajo priložnost, da se v prihodnjih 7 letih priključijo na kanaliza-

cijo. Odborniki Slovenske gospodarske liste so glasovali proti temu, ker se je dosti domačinov uprlo tem načrtom.

Že pred sejo pa so zastopniki slovenske liste in FPÖ protestirali proti dejstvu, da jim občinsko predstojništvo ni več dajalo na razpolago zapisnikov sej predstojništva. Na ta način je predstojništvo hotelu „kaznovati“ manjše frakcije, ker so menda spravile stvari v javnost še preden so o njih sklepali v občinskem svetu. Menda se je izkazalo, da so vesti prodrle v javnost le iz tabora ÖVP, zato bodo v prihodnje vse frakcije spet dobivale zapisnike v roko.

Tržiški obisk

V petek popoldne se je v boroveljski občini mudila na povratnem prijateljskem obisku delegacija občine Tržič.

Seminar tamburašev iz Loč

CRIKVENICA. – V začetku septembra so se tamburaši iz Loč tudi letos zbrali na desetdnevem seminarju na Jadranu. To je bil enajsti tečaj, že osmo leto pa so si za kraj bivanja izbrali Crikvenico. Vadili so v Domu Železarne Jesenice, stanovali pa so po privatnih hišah. Kot vsa leta poprej so si finansirali seminar tudi letos s prodajo kaset (spomladi je izšla nji-

hova druga kaset „Ob zvokih tamburic II“) in s poletnimi nastopi. Ansambel, ki ima dvanajst članov, je vadil dvakrat dnevno pod vodstvom Erike Wrolich, naštudirali so novi program, ki ga je napisal Aleksander Čerhut.

Novi program želijo predstaviti širši javnosti na koncertu konec oktobra!

Načrtovanje za 3. tisočletje

CELOVEC. – 1. celovski visokošolski dnevi, ki jih bodo priredile razne socialistične zveze (BSA, FSG, etc.) od 17. do 19. septembra na celovski univerzi (predavalnica z-109), bodo osredotočeni na razvoj univerze ob prelomnici stoletja.

V delovnih skupinah bodo profesorji in asistenti iz cele Avstrije obravnavali področja finansiranja, zakonskih

reform, znanstvenega raziskovanja in personalne dinamike. Kritika organizatorja: takega načrtovanja je vse premalo. Javne podijske diskusije v nedeljo, 17. 9. po otvoritvi ob 14. uri se bodo udeležili med drugim Ettl, minister za zdravstvo (pristojen za univerzitetne klinike), Nowotny (SPÖ), referent za gospodarstvo, državni poslanec Gmoser in visokošolski sindikalist Franz Dotter.

170.000 gostov v prvih 100 dneh

VRBA. Novi „Kasino 2000“ v Vrbi je v prvih 100 dneh privabil 170.000 gostov. To je na tiskovni konferenci dejal direktor kazina Hermogen Sandermann, ki je k temu še pripomnil, da je prišlo iz inozemskega 73.000 gostov. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, je število gostov naraslo za 117 odstotkov. Pri obiskovalcih iz tujine je na prvem mestu ZRN (36.417 obiskovalcev) pred Italijo (17.414), Jugoslavijo (4.315) in Švico (2.104). Dohodek kazina v prvih sto dneh znaša 45,5 milijona

šilingov in je za 59,5 odstotka višji od enakega lanskoletnega obdobja. Novi kazino prinaša tudi občini Vrba visoke dodatne dohodke. Tako je občina v teh 100 dneh dobila iz davčnih dajatev novega kazina 3,25 milijona šilingov.

BUGE WAS PRIMI

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
Tarviserstr. 16, 9020 Klagenfurt/Celovec, ☎ 0463/514300-22

DRUŠTVO SLOVENSKIH PISATELJEV V AVSTRIJI
Tutzach/Tuce 2, 9065 Ebental/Žrelec, ☎ 0463/39150

Vabilo

na X. srečanje pisateljev narodnih skupnosti, ki bo

od 22. 9. do 24. 9. 1989

v gostilni „Pri Kovaču“ na Obirskem
pri Železni Kapli (Eisenkappel)

**Tema: Pomen otroške in mladinske
književnosti za narodne skupnosti**

Program:

- petek:** 19.00 otvoritev srečanja v hotelu OBIR
v Železni Kapli
- sobota:** 9.30 predavanje Saše Vegri
Ocena povojne koroške mladinske literature – primerjalno z razvojem v Sloveniji
- 11.00 predavanje Žive Gruden (ravnateljica dvojezične ljudske šole v Špetru v Benečiji)
Literatura za otroke in prerod manjšinskih skupnosti v Italiji
- 15.00 Prispevki navzočih avtorjev narodnih skupnosti in razprava
- 18.00 odločitev žirije o literarni nagradi, ki jo je razpisala SPZ za slovensko prozno besedilo

nedelja: dopoldan literarno branje za otroke in odrasle
Razen otvoritve bodo vse prireditve v gostilni
„Pri Kovaču“ na Obirskem.

Na Obirskem se bodo spet srečali pisatelji narodnih skupnosti

Obirska in Železna Kapla bosta konec tega tedna spet prizorišče srečanja pisateljev in pisateljic narodnih skupnosti. Prireditelj, Slovenska prosvetna zveza in Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji, sta izbrala za temo, o kateri bodo zbrani pisatelji razpravljali, zanimivo področje, namreč mladinsko književnost. Naslov se glasi „Pomen otroške in mladinske književnosti za narodne skupnosti“.

Glavni referentki bosta Saša Vegri in Živa Gruden. Prva bo podala oceno povojne koroške mladinske literature – primerjalno z razvojem v Sloveniji, druga bo spregovorila o literaturi za otroke in oprerodu manjšinskih skupnosti v Italiji. To

bo gotovo zanimiva tema, ki bo spodbudila udeležence k pogostemu poseganju v sledeče razprave.

Na srečanju, ki se bo začelo v hotelu Obir v Železni Kapli, nadaljevalo pa v gostilni „Pri Kovaču“ na Obirskem, bo Slovenska prosvetna zveza objavila odločitev žirije o literarni nagradi, ki jo je SPZ razpisala za slovensko prozno besedilo.

Prireditelj pričakuje udeležbo pisateljev iz Koroške, Italije, Slovenije, Gradišanske in Nemške demokratične republike. Udeleženci srečanja bodo ob koncu nastopili na literarni matineji, namenjeni mladim in vsem, ki se zanimajo za pisano besedo.

Vilenica '89: za skupno sodelovanje v Srednji Evropi

Uvodne besede k razpravi „Srednja Evropa“ – metafora in njen prevod“ je na letošnjem srečanju v Vilenici '89 imel znani madžarski sociolog in pisatelj György Konrád.

Veno Taufer, sekretar celotne prireditve Vilenica, ga je opisal s pravimi besedami, namreč da sodi Konrád med tiste, ki so prispevali temeljne misli ali opredelitve o pojmu „Srednja Evropa“. Res se je nato izkazalo, da je Konrád literat in analitik, ki zna poseči globlje v zadevo in kritično osvetliti realsocialistično moro, zaradi katere ni več svobodnega življenja, duši pa se tudi identiteta narodov, ki živijo v Srednji Evropi.

Ni pa ostal samo pri ostri kritiki razmer, temveč ponudil tudi nekaj tako rekoč utopičnih predlogov: zavzel se je npr. za to, da bi Jugoslavija, Madžarska in Avstrija ustanovile skupni kulturni trg in dežele Srednje Evrope duhovno republiko.

Njegove misli je prvi tematiziral Rudi Šeligo, predsednik DSP, ki se je prav tako zavzel za kulturno sodelovanje v Srednji Evropi, kar pa bi v resnici bilo mogoče šele potem, ko bi odpravili realsocialistične sisteme in vzpostavili oz. zagotovili svobodo posamezniku in posameznim narodom. Za takšno svobodo v Srednji Evropi je v svojem nastopu plediral tudi tržaški pisatelj Boris Pahor – pravzaprav se je pokazalo, da so si mnogi razpravljalci v svojih pogledih prizadevali podčrtati ravno zahtevo po svobodi posameznika in naroda, kajti obe svobodi se „pogojujeta“: ne more biti svobodnega naroda, če ni tudi svoboden posameznik, se pravi, če te svobode nima zajamčene in zaščitene. To je bila tudi točka, s katero so se strinjali vsi govorniki. Drugače pa se je tudi tu potrdilo, da si pojem „Srednja Evropa“ skoraj vsakdo razlaga po svoje; o njem je bil govora z različnih stališč, vsakdo pa je osvetljeval razmere zlasti pri svojem narodu (Slovenci, Čehi, Hrvati idr.).

Tako seveda na koncu ni prišlo do kakšne „skupne izjave“. Če tvegamo povzetek, bi se morda lahko reklo: zunaj okvirov realsocializma so možnosti, da narodi Srednje Evrope živijo svojo identiteto, kultura pa je važen dejavnik pri odpravljanju teh okvirov, toda tudi varovanja svobode posameznika in samobitnosti narodov.

J. Horvat

Kot je znano, je letošnja nagrada Kristal Vilenica, ki jo poleg glavne nagrade podeli posebna žirija enemu izmed udeležencev/udeleženk, ki so sodelovali na razpisanih branjih, prejela zagrebška pisateljica Dubrovka Ugrešič (na sliki levo).

Austriaca: Nova edicija pri Mohorjevi založbi

Pri Mohorjevi založbi bo v jesenskem programu prvič izšla edicija Austriaca. S tem se bo založba v večji meri posvetila slovenskim prevodom sodobne avstrijske literature. Edicija je načrtovana za vse avstrijske literature, tako tudi za književnost avstrijskih narodnostnih skupin.

Kot prva knjiga je izšla proza z naslovom „Laila“ pisateljice Ingrid Pukanigg, ki je rojena na Koroškem in živi danes na Predarlskem. Njene knjige izhajajo pri založbi Suhrkamp.

V začetku oktobra bo izšla proza „Vzrok. Nakazovanje“ Thomasa Bernharda.

V vigradni program pa je zaenkrat uvrščena knjiga „Konec“ („Aus“) pisateljice Aloisa Hotschniga. Hotschnig je rojen na Koroškem, živi v Innsbrucku in je avtor založbe Luchterhand.

Prvi knjigi sta prevedli Lučka Jenčič in Mira Miladinovič.

TRIBUNA BRALCEV

Podobni načrti

V „Slovenskem vestniku“ z dne 18. 8. 1989 sem prebral članek Vinka Wieserja „Bivši rudnik svinca nov turistični magnet“. Kot najbrž veste, je tudi idrijski rudnik živega srebra doživel oz. doživlja podobno usodo kot rudnik svinca v Bad Bleibergu pod Dobračem. Tudi pri nas imamo podobne načrte, da bi del rudnika izkoristili v turistične namene in ga usposobili za obisk. Seveda pa smo daleč za primerom, ki ga opisuje prispevek v vašem časopisu, kjer so ideje podobne našim že realizirane.

Seveda sem fotokopijo članka pokazal mnogim občinskim in rudniškim vodilnim delavcem, ki so izrazili željo, da bi si ogledali rudnik v Bad Bleibergu.

**Samo Bevk, ravnatelj
mestnega muzeja Idrija**

Ivan Dolenc Za dolar človečnosti

„Čas bo, da grem,“ je dahnila Francka. „Mrzlo je zunaj.“

„Želim ti vse najboljše,“ sem rekel in ji krepko stisnil roko.

„Telefoniraj mi, ko se malo razgledaš po svojem novem domu,“ jo je posvaril. „Name se lahko zaneseš, če ti bo potrebna pomoč.“

Francka je še nekajkrat zastopicala po snegu na pločniku, nato je še njemu stisnila roko in ga poljubila na lica. Počasi je stopila proti avtu.

„In da veš – to službo

lahko pustiš, kadar hočeš,“ je zaklical za njo najin Winnipežan.

Avto je v naslednjem hipu potegnil in se zapodil proti mestu. Za njim se je v močnem vetru vrtel suhi sneg.

Še nekaj časa sva gledala za Francko. Tako se v velikem svetu srečujejo in ločujejo prijatelji. Največkrat za vedno.

Z Radetom sva stopila nazaj pod toplo streho.

„Tu imaš nekaj dolarjev za jutri,“ je začel in mi izročil petdolarski bankovec. „Vsaj za cigarete moraš imeti. Na

farmah plačujejo navadno samo enkrat na mesec.“

„Poznaš koga, ki je delal na farmah?“ sem radovedno vprašal.

„Poznam.“

„Kako je tam?“

„Včasih ni bilo najbolje. Petdeset dolarjev na mesec in hrano boš že dobil. Vse drugo pa je odvisno od farmarja in njegove farme. Veliko tudi od njegove žene.“

„Kaj še veš o življenju na preriji?“

Nekaj naših je bilo tam. Dolgo niso držali. Farmarji bi radi vse zastonj. V časih pred vojno sploh niso plačevali naših težakov. Ta ali oni jih je raje ustrelil kot kojota, kakor da bi jih pošteno plačal...“

„Za nekaj časa bo že,“ sem povzel najin pogovor. „Vseeno mi je, kaj delam, samo da ne sedim tule do konca zime.“

„Paziti boš moral nase. Farme so daleč vsaksebi in

če se ponesrečiš, ne prideš živ do bolnišnice.“

„Bom že pazil... Hvala ti za pomoč v Winnipegu. Brez tebe ne bi ničesar videl.“

Dospela sva do moje sobe. Znotraj se je oglašil smeh in vik. Ko sva vstopila, se nama je pokazal zabaven prizor. Nемеc z delovno garancijo v svojem žepu je sedel sredi sobe na tleh, svoje naočnike je imel v prsnem žepu in se naglas krohotal. Očitno je bilo, da je bil precej pijan. Okrog njega so se zbrali moji sotoanovalci in poslušali njegovo zgodbo. V pretrganih stavkih jim je pripovedoval o svojem današnjem dnevu v mestu.

„... da, da, že od desetih zjutraj sem se veselil njene prijetne družbe... Sem vam že rekel, da ji je ime Olga in da ima prelep nežen glas? ... Prva človeška duša, ki me je tukaj razveselila. Prisluhnila je mojim težavam in se po človeško menila z menoj... Iz

trgovine, kjer sva se srečala, sva krenila naravnost v taverno in tam pila pivo in whisky, whisky in pivo... Dokler sem še imel kaj v žepu. Potlej pa sva se lepo poslovila, kot dobra prijatelja... Olga, dušica moja... prvi človek sredi te bele planjave!...“

Glas se mu je utrgal. Izmučen je legel po podu in razširil roke.

Nadaljeval je potihoma in kot bi govoril samo sam sebi: „Dovolj mi je vsega tega iskanja in potikanja po tem velikem mestu... Dela si nikoli ne bom našel... Vrnem se domov!“

Udaril je v jok in si z dlanmi obrisal usta.

Ljudje so se brez besed umaknili vsak na svojo stran. Še eden, ki je obupal! Bolje bo, če se ne nalezajo njegove slabosti.

(dalje prihodnjic)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
--	---------------	---------------	--------------	----------------------

TO
19.9.

9.05 Sinha Moca; 10.30 Praznik v divjini; 14.20 Alf; 14.45 Waltonovi; 15.30 Spored za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Soko 511 3; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Univerzum – Terry X; 21.07 Dallas; 21.50 Pogledi s strani; 21.55 Bos, ki si je nekaj izmislil; 23.25 Čikago 1930.

16.55 Tedaj; 17.30 Orientacija; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 V Münchnu stoji...; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.

10.10 Mozaik; 10.40 Mozaik: Pamet je boljša kot žamet; Angleščina; 16.00 Tuji jeziki; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 17.55 Spored za otroke in mlade: Govorica telesa; 19.00 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 S. de Beauvoir: Tuja kri; 21.00 Mednarodna obzorja; 21.45 Dnevnik; 22.05 Novi Rock 89; 22.50 Videostrani.

„Univerzum“ – Terra X

Torek, 19. 9. TV A1, 10.15 – To je poljudno znanstvena oddaja o vesolju in planetu Zemlja. Tokrat gre za Canyon svetih vulkanov – ekpedicijo skozi dolino Colca v Peruju. Poleg znanstvene razlage avtor filma, Gottfried Kirchner, gledalcu posreduje tudi čudovite posnetke pokrajine te skrivnosti polne doline, njene favne in flore.

SR
20.9.

9.05 Sinha Moca; 10.30 Čudovita teta; 14.20 Alf; 14.45 Waltonovi; 15.30 Spored za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Soko 511 3; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Sam proti mafiji; 21.45 Pogledi s strani; 21.50 Na zahodu nič novega; 0.05 Aktualno; 0.10 Čikago 1930; 0.55 Poročila.

16.55 Tedaj; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Berggasse 19; 22.20 Čas v sliki; 22.40 1-2-X; 22.45 V paradnem koraku za socializem; 23.30 Disputationes; 0.30 Aktualno.

10.10 Mozaik; 16.30 Dnevnik; 16.45 Poslovne informacije; 18.20 Spored za otroke in mlade: Murni; Milčinski-Cvetko; Butalske noči; 19.00 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna: Ciklus latinsko-ameriškega filma: Vera; 21.45 Dnevnik; 22.05 Informativna oddaja za goste iz tujine; 22.10 Svet poročja; Videostrani.

VČE
21.9.

9.05 Sinha Moca; 10.30 Kralj torev; 14.20 Alf; 14.45 Waltonovi; 15.30 Spored za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Soko 511 3; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Krimi, krimi – kviz in napetost; 21.15 Jolly Joker; 22.00 Pogledi s strani; 22.05 Najboljše iz oddaj Panorama; 23.05 Aktualno; 23.10 Moji stari prijatelji; 0.50 Poročila.

17.10 Tedaj; 17.15 Neznana Sovjetska zveza; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.05 Kulturni report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.

10.10 Mozaik; Slovar arhitekture; Naselbinska kultura na Slovenskem; Po sledeh napredka; 16.20 Videostrani; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 18.20 Spored za otroke in mlade: Potovalna agencija; Pravjičar; 19.00 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 F. M. Stewart: Ellis Island; 21.50 Dnevnik; 22.10 Retrospektiva filma ali drame.

„Teleskop“ Film tedna

Sreda, 20. 9. TV A2, 22.45 – Dokumentarna oddaja o izobrazbi vojakov v Nemški Demokratični republiki. V oddaji, ki jo je pripravil Walter Seledec gre za prikaz vojaške izurjenosti pripadnikov ljudske armije. Do besede pridejo višji oficirji in navadni vojaki, ki bodo zavzeli kritično stališče do nemško-nemških odnosov.

Sreda, 20. 9. TV LJ1, 20.05 – Za film tedna je ljubljanska televizija uvrstila južnoameriški film Vera (brazilski film). Gre za zgodbo mladega dekleta, ki se bori za svoj prostor pod soncem. To je nenavadno dramatična, a umirjena zgodba mlade junakinje, katere intimno življenje preraste v družbeno nerazumevanje in končno dilemo.

Neznana Sovjetska zveza

Četrtek, 21. 9. TV A2, 17.15 – zadnji del oddaje o Uzbekistanu, orientalski republiki. V tej deželi živi mnogo narodov, ki tvorijo središče sovjetskega Orienta, v katerem je vpliv islamske kulture še močen. Film, ki ga je posnel Hans Jürgen, prikazuje življenje, običaje in tradicije ljudi tega predela Sovjetske zveze.

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODĐAJE
18.10–19.00

Torek, 19. 9.
Halo, prijatelj!

Sreda, 20. 9.
Glasbena sreda

Četrtek, 21. 9.
Rož–Podjuna–Zilja

„Ko bom prekoračil besedo“ – pesnik in slikar Gustav Januš

Petek, 22. 9.: Gustav Januš je ravnokar zaključil izbor nove pesniške zbirke, ki jo bo ob pesnikovi petdesetletnici izdala založba Drava. Ta nova zbirka pomeni zaključek Januševega nadvse plodovitega umetniškega leta, saj se je meseca junija v Koroški deželni galeriji ponovno uveljavil kot likovni umetnik, ki si s slikovno izpovedjo utira novo pot, ki je daleč proč od modnega ustvarjanja. Kakor je nepopustljiv ob rasti svojih slik, tako je tudi neizprosno do samega sebe, ko dograjuje pesmi, dokler mu niso do zadnjega detajla zadovoljive. „Ko bom prekoračil besedo“ je programski naslov pesniške zbirke Gustava Januša, ki je lani izšla kot dvojezična knjiga založbe Residenz v Salzburgu (nemški prevod je priskrbel Peter Handke). V petkovem kulturnem sporedu bomo predstavili nekaj novih, še neobjavljenih Januševih pesmi in pripravili pogovor s pesnikom in slikarjem, ki ima tudi jasen, odprt pogled na svojo okolico, narodnost, politični vsakdan in na širši svet.

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
Torek 19. 9. 18.00	kletna dvorana, centrala Zveze, Pavličeva ulica 5-7	REDNI OBČNI ZBOR ZVEZE SLOVENSkih ZADRUG V CELOVCU Iz sporeda: referat dr. Ernesta Gröblacherja: „Pristop Avstrije k EGS – posledice za kmetijstvo“; podelitev priznanj; poročila; računski zaključek za leto 1988.	
Sreda 20. 9. 20.00	hiša Roberta Musila, Bahnhofstr. 50, Celovec	PREDSTAVITEV KNJIGE „OPOROKA ČASA“ (avtor: Peter Paul Wiplinger, prevajalec: Andrej Kokot). Slovenske prevode bo bral Tone Kuntner.	KKZ, Mohorjeva in Musilova hiša
Četrtek 21. 9. do nedelje 24. 9.	Mladinski dom SŠD, Modestov dom	MLADINSKI KULTURNI FESTIVAL	
od petka 20. 9. do nedelje 24. 9.	pri Kovaču, Obirsko	X. srečanje pisateljev narodnih skupnosti Tema: Pomen otroške in mladinske književnosti za narodne skupnosti. Predavata: Saša Vegri in Živa Gruden.	
Petek 22. 9. 20.00	Pri Joklnu Celovec	POZABLJENI UJETNIK Igra po noveli „Moji zapiski“ Leonida Andrejeva. „Dialog brez odgovorov“ bivšega ujetnika. Igra: Nika Brettschneider (Theater Brett, Duna).	Kulturno društvo Pri Joklnu
Sobota 23. 9. 20.00	farna dvorana, Šentjakob	SENCE – Gostuje: Igralska skupina z Brnce.	SPD Rož
Sobota 23. 9. 20.00	kulturni dom, Dobrla vas	VEČER SLOVENSKE PESMI Gostuje: MPZ „France Marolt“	SPD Srce
Sobota 23. 9. 20.00	gost. Mochoritsch, Rikarja vas	KONCERT: GLASBA JE ADUT Nastopajo: Stoakogler Trio iz Štajerske in Jaklinger Trio	
Sobota 30. 9. 20.00	pri Pušniku, Šentkandolf pri Kotmarji vasi	VESELICA GORJANCEV – Za ples Igrajo: Fantje iz Podjune. Srečolov.	SPD Gorjanci
Nedelja 1. 10. 14.00	gostišče Wrolich, Loče (Ratenče)	REDNI OBČNI ZBOR ZVEZE SLOVENSkih IZSELJENCEV	

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 15. 9. 1989

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 13,60	14,20
za 1 angleški funt	£ 21,05	22,25
za 100 franc. frankov	f 203,50	213,50
za 100 ital. lir	Lit 0,95	1,00
za 100 dinarjev	DIN 0,03	0,06
za 100 švic. frankov	sfr 805,00	825,00
za 100 holand. guldnov	Hfl 616,00	632,00
za 100 nemških mark	DM 695,00	712,00

Posreduje: Posojilnica-Bank Zveza-Bank, Celovec

LOTTO TOTO

5 23 24 28 31 39 (12) 122 121 2X2 121
Joker: 439058 b.j. Stava: 3:1, 0:1, 0:2, 1:0, b.j.

RAZSTAVE

- Celovec**
– Foyer Radia Koroška (od 7. 9. do 5. 10.) – Florian Oswald Breitsameter, dela v temperi, tušu in olju. Razstava je odprta vsak dan, tudi ob koncu tedna, med 8. in 18. uro. – **Mestna hiša** – aspekti neke grupacije. – **Center-pro mente** – dela Ingeborg Jordan (do 2. 10.). – **Galerija Carinthia** (od 19. 9.) – Jože Ciuha – gvaši in akvareli. – **Stadthaus, Kleine Galerie** (od 15. do 25. 9.) – Ljudska umetnost iz Nikaragve, 'Tlapagal-li' (Hiša slikarjev).
- Tinje**
– **Galerija Tinje** (9. 9. do 8. 10.) – Matej Metlikovič, oljnate slike in risbe.
- Rožek**
– **Galerija Rožek** (od 16. 9. do 15. 10.) – Razstavlja Boris Zaplatil. – Galerija je odprta ob četrkih, petkih, sobotah in nedeljah med 15. in 18. uro.
- Libuče**
– **Galerija Renate Falke** (od 15. 9. do 15. 10.) – Arnold Strohmeier, plastike in slike.
- Ljubljana**
– **Moderna galerija (Tomšičeva 14)**: (do 30. sept.): 18. mednarodni grafični bienale. (Odprto: od tor. do sob. od 10. do 18. ure, ob ponedeljkih zaprto).

SLOVENSKI VESTNIK
2x tedensko

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. **Uredništvo in uprava:** 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, telex 42 20 86 ZSO. **Glavni urednik:** Ivan P. Lukan; **urednika:** Andrej Kokot, Andrej Mohar. **Tisk:** Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. **Zastopstvo za Jugoslavijo:** ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/11, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 200.000 dinarjev. **Oglaš:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 10.000.000 dinarjev.

Izlet

Zveza absolventov na Zvezni gimnaziji za Slovence vabi vse svoje člane in prijatelje na družabno-izobraževalno vožnjo v München (Stara pinakoteka, Nemški muzej, ogled mesta). **Kdaj:** 21. in 22. oktobra 1989. Ker je število udeležencev omejeno, bomo upoštevali vrstni red prijav. Prijave so možne samo še do 30. septembra.

Dvojezični radio

Dvojezični radio „Druagačna Koroška“ od minule nedelje, 17. 9. 1989 naprej spet redno oddaja ob nedeljah med 13.30 in 15.00 (na valovni dolžini UKW 100,5 MHz).

BUGE ALPE-ADRIA
WAZ PRIMI

EKSUTK

NEUE KÄRNTNER KUNST

Adi Blažej sam premagal Kaplo

Junak tekme Železna Kapla – Globasnica je bil brez dvoma kapetan globaškega moštva, Adi Blažej. V drugem polčasu (Železna Kapla je vodila že s 3:1) je dosegel tri gole zapovrstjo in tako zagotovil zmago Globašanov v višini 4:3. Že v prvem polčasu je bil Blažej edini igralec

Globasnice, ki je sploh prišel do kapelškega kazenskega prostora. Tam so ga v 33. minuti podrli in korektni sodnik Obwurzer je brez obotavljanja ukazal enajstmetrovko. Blažej je sam premagal vratarja Warcha in poslal žogo v spodnji desni kot.

Od ostalih Globašanov so padli v oči še Gregorič z lepo priložnostjo za gol in edinim rumenim kartonom, legionar Beliš, poškodovani, a kljub temu borbeni Thonhofer in Schatz s precizno „podajo“ v lastni gol.

Kapelčani so se zaradi poraza zelo jezili, saj so skoraj vseh devetdeset minut bili v premoči.

Že v tretji minuti je Preschern zadel v gol Liposchka, a sodnik je videl pred tem še prekršek. Jenschatz in Wichar sta tekala med globaško obrambo sem ter tja, kakor se jima je ljubilo, in sta v petih minutah dosegla dva gola.

A četudi je še pred odmorom prišel v igro rutinje Fera, Kapelčani Blažejja niso znali ukrotiti.

Prva zmaga Globasnice je pokazala, da bo tudi to moštvo uspelo, še posebno, če ga bodo nasprotniki nadalje podcenjevali.

Globaška obramba je na „tleh“ – Wichar (v sredini) bo povišal na 2:0.

Slike: Rulitz

Sodnik ukradel Bilčovsu točki

Tako slabega sodnika v Bilčovsu že dalj časa niso videli. Gospod Hauk se je komaj kaj gibal po polju in napačne odločitve so se kar tako vrstile.

V 8. minuti je Bilčovščan Albert Quantschnig zadel prečko in žoga se je odbila za linijo v gol, a je poskočila nazaj na polje. Sodnik gola ni priznal. Nekaj minut pozneje pa je napadalec

Rude v kazenskem prostoru Bilčovsa padel čez nogu Wernerja Kuessa in takoj je bila dosojena enajstmetrovka!

V голу je bil tokrat Schaunig (vratar-trener Woschitz je poškodovan), ki pri enajstmetrovki in tudi pri drugem голу ni imel nobene možnosti ubraniti žoge; tretji gol pa gre na njegov račun.

Veliko razočaranje je bilčovški legionar Marjan Karlovčan, katerega je Woschitz kmalu vzel iz igre.

Obramba Rude je s prekrški v kazenskem prostoru najmanj dvakrat zaustavila bilčovške napadalce, a tega Hauk ni videl. Zapomnil pa si je Kuessa: proti koncu tekme ga je po trdi akciji celo izključil.

Adi Blažej: štirikrat zatresel mrežo

Na prečko

V tekmi Breže – SAK so nogometaši večkrat zadeli na „les“ kot v gol. Dvakrat so Brežani zadeli le okvir Oraževih vrat, enkrat pa se je prosti strel Velika odbil od prečke. Velik je kljub temu zatresel mrežo, a že dve minuti navrh je breški legionar Hrvo izenačil.

Končni izid: 1:1.

Tenis

Na teniškem turnirju Mlade generacije (JG) v Bilčovsu je Günther Schaunig v finalu premagal Marjana Gasserja s 6:0, 6:0.

25 udeležencev, 1. Schaunig, 2. Gasser. Igrali so na Korenovem igrišču v Kajzarah.

JOM

Mladi upi so prepričali

Za začetek šahovske sezone sta si oba slovenska kluba v prvem razredu, vzdolna skupina, pričakovala več. Pri Kapelčanih sta presemetljivo zgubila Jokovič in Ramaš, svojo partijo pa je dobil šolar (do 14 let) Kristijan Wolte.

Za SŠZ sta prvič igrala šolarja Boris in

Marko Gallob. Oba sta dobro igrala, le da je Marko nesrečno zgubil. Boris pa je svojega nasprotnika „strgal“ prav v stilu očeta Lojza.

Gospa Sveta II-SŠK „Obir“ 1 4,5:3,5 (Jokovič 0, Ramaš 0, Jammer 1/2, J. Wolte 1, H. Wolte 0, K. Wolte 1, Hanscho 1, Topar 0).

GH Pöck I-SŠZ Posojilnica II 5,5:2,5 (Rulitz 0, Reichmann 0, Waldhauser 0, Lukan 1, Einspieler 1/2, Hedenik 0, B. Gallob 1, M. Gallob 0).

Slovenski dvoboj med SŠK in SŠZ bo 2. decembra 1989 pri Korenu.

Dvojčka Boris in Marko Gallob sta prvič šahirala za SŠZ.

NOGOMETNO OGLEDALO

Breže – SAK

1:1 (1:1)

Breže, 500 gledalcev, sodnik Gatterer (povprečen). **Postava SAK:** Oražec; F. Sadjak, Stern, L. Sadjak, Kreutz, Certov, Galo, Jovičević, M. Sadjak (87. Florjančič), Velik, Luschnik (59. Blajs). **Gol za SAK:** Velik (13.). **Ostali rezultati:** Pliberk – Wietersdorf 1:0, Lienz – WAC 1:1, Trg – Mölltal 1:0, ATSV Wolfsberg – Irtschen 4:1, VSV Beljak – ATUS Borovlje 0:2, DSG Klöpinj – Sentvid 2:2.

Bilčovs – Ruda

2:3 (0:1)

Potok, 150 gledalcev, sodnik Hauk (pristranski, slep). **Postava Bilčovsa:** Schaunig; Partl, Schlemitz, Schellander, J. Kuess, Hobel, Ogris (58. F. Quantschnig), W. Kuess (87. izključen), Hartl, A. Quantschnig, Karlovčan (58. S. Quantschnig). **Gola za Bilčovs:** Hobel (72.), Sigi Quantschnig (80.).

Dobrla vas – Treibach

1:1 (1:0)

Dobrla vas, 130 gledalcev, sodnik Hitzhammer (dober). **Postava Dobrle vasi:** Novak; Mišic, Wegscheider, Karel, Opietnik, Appe, Prosen (84. Pasterk), Marin, Yugrinec, Čekalov, Gorenšek (87. Dollinger). **Gol za Dobrlo vas:** Prosen (33.). **Ostali rezultati:** Vetrinj – Frantschach 4:0, Mostič – Žitara vas 1:1, St. Leonhard – Liebenfels 1:1, ASV – ASK 1:4, Sentandraž – Želec 2:0.

Železna Kapla – Globasnica

3:4 (2:1)

Železna Kapla, 150 gledalcev, sodnik Obwurzer (energičen). **Postava Železne Kaple:** Warch; Kukovica (80. Oražec), Lipusch, Kaschnig, Köck, Preschern, Sporn, Germadnig, Wichar (Fera 34.), Kuchar, Jenšac. **Postava Globasnice:** Liposchek; Fister, H. Micheu, Thonhofer (22. Sadjak), Wautsche, Modrej, Beliš, Schatz, K. Micheu, Blažej, Gregorič. **Goli:** Jenšac (15.), Wichar (20.), Schatz (63. avtogol), oziroma Blažej (33. enajstmetrovka, 68., 72., 77.), Rumeni karton: Gregorič (81.).

Ostali rezultati: Labot – Sinča vas 3:2, Velikovec – Šmihel 2:0, Grebinj – Reichenfels 1:0, Sele – Pokrče 0:1, Metlova – Galicija 5:0, Podknoš – Sentpavel 1:0.

Koroška liga

1. WAC	7 4 3 0 13:4	11
2. Trg	7 5 1 1 12:5	11
3. Pliberk	7 4 2 1 12:5	10
4. SAK	7 3 4 0 9:4	10
5. Sentvid	7 2 5 0 6:3	9
6. Borovlje	7 3 2 2 9:5	8
7. Wietersdorf	7 4 0 3 11:10	8
8. VSV	7 2 2 3 7:6	6
9. Klöpinj	7 2 2 3 10:15	6
10. Wolfsberg	7 2 1 4 8:12	5
11. Lienz	7 1 3 3 7:13	5
12. Breže	7 0 4 3 5:10	4
13. Irtschen	7 1 1 5 5:13	3
14. Mölltal	7 0 2 5 3:13	2

Spodnja liga-vzhod

1. Liebenfels	7 5 2 0 15:5	12
2. ASK Celovec	7 5 1 1 19:8	11
3. Sentandraž	7 3 4 0 13:8	10
4. Treibach	7 3 3 1 10:5	9
5. Želec	7 3 1 3 14:8	7
6. Vetrinj	7 2 3 2 9:5	7
7. Ruda	7 3 1 3 7:10	7
8. ASV Celovec	7 2 2 3 8:8	6
9. Bilčovs	7 1 4 2 5:6	6
10. Dobrla vas	7 1 3 3 5:10	5
11. St. Leonhard	7 1 3 3 5:11	5
12. Mostič	7 1 3 3 5:15	5
13. Žitara vas	6 1 2 3 5:10	4
14. Frantschach	6 1 0 5 8:19	2

Spodnja liga-zahod

1. Brnca	7 5 1 1 24:11	11
2. Matrei	7 4 2 1 23:11	10
3. Trebinje	7 4 2 1 10:6	10
4. Šmohor	7 3 3 1 13:11	9
5. Rožek	7 3 2 2 18:9	8
6. Landskron	7 2 4 1 10:7	8
7. Lendorf	7 3 2 2 13:11	8
8. Baško jezero	7 3 0 4 10:17	6
9. Sachsenburg	7 3 0 4 8:15	6
10. Šentjakob	7 2 1 4 8:10	5
11. Baldramsdorf	7 2 1 4 11:14	5
12. Vernberk	7 1 2 4 8:14	4
13. Magdalen	7 1 2 4 8:15	4
14. Radenthein	7 1 2 4 9:22	4

1. razred D

1. Velikovec	7 7 0 0 20:4	14
2. Metlova	7 5 1 1 19:6	11
3. Grebinj	7 5 1 1 16:5	11
4. Sentpavel	7 3 2 2 11:9	8
5. Labot	7 3 2 2 10:10	8
6. Podknoš	6 3 1 2 11:8	7
7. Železna Kapla	7 2 3 2 14:14	7
8. Šmihel	7 3 0 4 5:9	6
9. Reichenfels	7 2 1 4 10:14	5
10. Pokrče	6 2 0 4 6:8	4
11. Galicija	7 2 0 5 10:17	4
12. Sele	7 1 2 4 5:12	4
13. Globasnica	7 1 2 4 13:21	4
14. Sinča vas	7 1 1 5 6:19	3